

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **V.T. P.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
pobytem Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
Vyšní Lhoty č.p. 234, 739 51 Vyšní Lhoty
zastoupen Mgr. Alicí Jeziorskou, advokátkou,
sídlem Svornosti 86/2, 736 01 Havířov

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. OAM-846/LE-BA07-HA15-2023, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce Mgr. Alice Jeziorské, advokátky, **se určuje** částkou ve výši 4 114 Kč a bude jí vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Žalobce se domáhá přezkumu v záhlaví specifikovaného rozhodnutí, jímž žalobci nebyl udělen azyl pro žádný z důvodů předpokládaných ustanoveními zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon“).

II. Skutková zjištění vycházející z obsah správního spisu

2. Ze správního spisu se podává, že žalobce podal dne 21. 6. 2023 v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany.
3. Ze spisu je rovněž patrné, že žalobce žádost o mezinárodní ochranu podal v úzké časové návaznosti na zahájení řízení o svém správním vyhoštění a rozhodnutí o zajištění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 16. 6. 2023. V tomto správním řízení žalobce výslovně uvedl, že mu nehrozí žádná překážka návratu do země původu.
4. K žádosti o mezinárodní ochranu žalobce dne 26. 6. 2023 poskytl údaje, z nichž mj. vyplývá, že Vietnam opustil v lednu 2023, přičemž neví, kam letěl, do České republiky doputoval v nákladovém prostoru kamionu za pomoci převaděče, jeho cílem byla Česká republika. Je ženatý a má tři nezletilé děti; manželka žije s dětmi ve Vietnamu. Jeho zdravotní stav je dobrý. O mezinárodní ochranu žádá, aby mohl v České republice legálně zůstat a pracovat, a vydělat tak peníze pro svou rodinu.
5. Pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu byl s žalobcem realizován dne 14. 7. 2023. Zopakoval údaje ze dne 26. 6. 2023, přičemž dodal, že v zemi původu neměl žádné problémy se státními či bezpečnostními orgány, nebyl trestně stíhán či vězněn. Ve Vietnamu má dluh a v České republice si chce vydělat peníze na jeho splacení. Žádá o azyl, aby zde mohl legálně pracovat. Do Vietnamu se nemůže vrátit z důvodů obav o svou bezpečnost, neboť si vypůjčil peníze na podnikání od soukromých osob, nikoliv od banky či státu, dluh nemůže vrátit či splácet, proto by mu mohli vyhrožovat, což se již jednou stalo, obdržel ránu. Uvedené ovšem nikde neoznámil, měl strach, že by to bylo ještě horší, rozhodl se raději odjet a vydělat peníze v zahraničí.
6. Jako podklady pro vydání rozhodnutí žalovaný shromáždil několik zpráv o Vietnamu týkajících se situace v zemi, poslední zohledňuje stav k červnu 2023. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP ze dne 14. 6. 2023 ve věci bezpečností a politické situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv a Informaci OAMP ze dne 28. 2. 2023 zaměřenou na otázku půjček, úvěrů a lichev.
7. Ve správním spise se nachází i opis z evidence rejstříku trestů žalobce bez záznamu.

8. Žalobce se s podklady rozhodnutí seznámil, přičemž nenavrhл žádné doplnění podkladů a neuvedl žádné další informace ke své žádosti o mezinárodní ochranu.
9. Žalovaný má v napadeném rozhodnutí za to, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu žalobce je legalizace jeho pobytu na území České republiky, neboť zde žalobce hodlá pracovat, aby si vydělal peníze na splacení dluhu soukromým osobám v zemi původu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nesvědčí žádný z azylově relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

III. Obsah žaloby

10. Proti zamítavému rozhodnutí brojí žalobce včasnou žalobu, v níž navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
11. Nejprve v obecné rovině napadá všechny výroky napadeného rozhodnutí, přičemž má za to, že žalovaný porušil zásadu materiální pravdy a nezjistil dostatečně skutkový stav.
12. Dále namítá, že jsou naplněny důvody pro udělení tzv. doplňkové ochrany, neboť je pravděpodobné, že po návratu do země původu bude žalobce vystaven mučení, nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. Žalovaný nevyvrátil projevenou nedůvěru v policii a státní složky ve Vietnamu, přičemž po žalobci nebylo nutno požadovat, aby se obracel na oficiální složky jeho země, aby mu pomohly. Byť je lichva zákonem regulována a země disponuje zákonnou úpravou, žalovaný neuvádí samotný výkon tohoto práva, což byl zřejmě i důvod, proč se žalobce neobrátil na soudy či místní ochranné složky. Není vyloučeno, že lichváři mohou být napojeni na místní bezpečnostní orgány.
13. Žalobce má za to, že žalovaný nedostatečně prošetřil situaci a jeho případ neposoudil individuálně.

IV. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.
15. V písemném vyjádření odkázal na obsah spisu a napadeného rozhodnutí, jakož i souvztažnou judikaturu správních soudů s tím, že žalobu má za nedůvodnou.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) a včasnou (§ 72 odst. 1 s.ř.s.).
17. Při posuzování věci měl soud na zřeteli také § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 procedurální směrnice¹ zakotvující povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 posledně uvedeného ustanovení lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/5/EU“.

18. V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. V napadeném rozhodnutí krajský soud nezjistil takové vady, k nimž by byl povinen přihlídnout i bez návrhu nebo které by způsobovaly jeho nicotnost (srovnej § 76 odst. 2 s. ř. s.).

19. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s.

20. **Žaloba není důvodná.**

21. Předně je třeba ve shodě se žalovaným uvést, že žalobce netvrdil ve správním řízení žádný azylově relevantní důvody a z jeho výpovědi před správním orgánem je zřejmé, že žádost o azyl podal s cílem, aby mohl v České republice zůstat a vydělat zde peníze na úhradu svého dluhu soukromým osobám ve Vietnamu. Též je nutno podotknout, že žalobce uplatnil žádost o mezinárodní ochranu v úzké časové návaznosti na rozhodnutí o svém správním zajištění a vyhoštění.

22. Mezinárodní ochrana je přitom specifickým institutem sloužícím k ochraně osob před porušováním jejich základních práv v zemi původu, a nikoliv k legalizaci pobytu. Skutečnost, že je žalobce ekonomickým migrantem rozhodně nelze obcházet žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Ze všech okolností případu, zejména pak ze samotné výpovědi žalobce, je přitom jednoznačné, že skutečným důvodem podání žádosti není obava z pronásledování či vážné újmy v zemi původu.

23. Žalobce ve svém azylovém příběhu nezmínil ničeho o tom, že by měl ve Vietnamu jakékoliv problémy nebo obavy z návratu, pokud jím není obava ze soukromých věřitelů. Na žádné státní složky se přitom s žádostí o pomoc neobrátil. Nic konkrétního v tomto směru netvrdil ani v žalobě. V této souvislosti krajský soud upozorňuje na skutečnost, že obecnost žalobních bodů nevede k jejich neprojednatelnosti, avšak předurčuje míru obecnosti soudního přezkumu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54; ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78; či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 - 42). Žalobce netvrdí konkrétní dopad vznášených porušení do jeho veřejně subjektivních práv. Míra precizace žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí a posoudí ho (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

24. Rozhodovací praxe správních soudů je přitom již dlouhodobě ustálená v závěru, že ekonomické obtíže jistě mohou způsobovat žalobci reálné problémy v řadě oblastí života, nemohou však založit poskytnutí mezinárodní ochrany, a to ani podle § 12 a § 14a zákona o azylu (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2007 č. j. 5 Azs 15/2007-79, ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 40/2014-23, nebo ze dne 8. 9. 2020 č. j. 8 Azs 85/2020-27).

25. V daném kontextu lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015-36, podle něhož u soukromých osob jako původců pronásledování musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování.
26. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 11. 2007, č. j. 7 Azs 65/2007-47, uvedl, že „tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách v dané zemi však ještě nečiní z takového ohrožení pronásledování, a tedy ani azylový důvod.“
27. Nic takového ovšem ze správního spisu neplyne. Žalobce ostatně ani relevantně netvrdí, proč se na orgány své země vůbec neobrátil; pouze obecně sděluje, že by to mohlo být ještě horší, a proto se rozhodl svou situaci řešit opuštěním země původu. Obecná nedůvěra žadatele ve státní orgány přitom není důvodem, aby jejich ochranu vůbec nevyhledal, ledaže zprávy o zemi původu tuto nedůvěru potvrzují (např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).
28. Krajský soud ověřil, že žalovaný do spisu založil jednak obecné informace o zemi původu, jednak informaci cílenou na otázku poskytování půjček, resp. lichvy a, s tím související problematikou (srovnej bod 6 narativní části tohoto rozsudku).
29. Z informace ze dne 28. 2. 2023 takto vyplývá, že ve Vietnamu jsou legální půjčky velmi dostupné. Mimo bankovní a nebankovní instituce poskytují půjčky ve Vietnamu i jednotlivci či skupiny osob. Takové půjčky nesmí vybočit ze zákonných mezí. Tzv. úvěry na černo jsou postihovány občanských i trestním zákoníkem, jejichž dotčená ustanovení zpráva cituje. Úvěry na černo jsou přitom vnímány vietnamskými úřady jako patologické jevy a v praxi jsou státními orgány řešeny, a to jak postihnutím lichvy v rovině trestněprávní, tak nezákonně vysokého úroku občanským zákoníkem.
30. Z téže zprávy se podává, že ve Vietnamu jsou běžně v praxi stíhány případy lichvy. Za regulérní půjčku je považována pouze půjčka od bankovní instituce s maximální úrokovou sazbou do 20 % p.a. Půjčky od nebankovních institucí jsou regulovány dalšími ustanoveními. Z občanského zákoníku plyne ochrana pro dlužníka v případě uzavření půjčky, jejíž úrok přesahuje 20 % p.a., ze zákoníku trestního pak půjčka mezi fyzickými osobami přesahující úrokovou sazbu 100 % p.a., ta je považována za lichvu, přičemž dlužník se může obrátit s žádostí o pomoc na orgány činné v trestním řízení. Jedná se konkrétně o soud, státní prokuraturu, a zejména policii (to v případě, že úroková míra činí nejméně 100 % p.a.). Pokud je sjednaná úroková sazba mezi fyzickými osobami v rozmezí 20 % - 100 % p.a., může vyhledat pomoc v rámci občanského soudního řízení. Zpráva též dodává, že oběť trestného činu lichvy není postihována za uzavření předmětného úvěru, zpravidla bývá prověřován účel úvěru, tj. zda peníze nebyly určeny/použity k trestné činnosti.

31. K žalobcovým obavám ze strany věřitele je tak na místě uvést, že ze zajištěných zpráv nevyplývá žádný náznak objektivních okolností, které by žalobci bránily, aby se v případě možného ohrožení ze strany soukromých osob obrátil s žádostí o pomoc na státní orgány své vlasti. V posuzované věci žalobce sám žádné možné vyhrožování či obavy ze strany věřitele policii či jiný orgán nenahlásil, ty tedy ani neměly možnost se jeho případem zabývat., byť ze zprávy vyplývá, že v praxi státní orgány uvedené situace řeší a disponují relevantními právními nástroji.
32. Žalobce ve správním řízení, ani v žalobě netvrdí ničeho, co by svědčilo o nízké efektivitě ochrany poskytované dlužníkům v zemi původu. V tomto kontextu krajský soud konstatuje, že není smyslem soudního přezkumu stále podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění, což v této věci, resp. části, činí (srov. např. rozsudek kasačního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či jeho rozsudky ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
33. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na podkladě zajištěných zpráv adekvátně popsal možnosti, jimiž vietnamský právní systém disponuje k poskytnutí ochrany civilnímu obyvatelstvu, jak k potírání lichvy, tak půjček se sjednaným nepřiměřeným úrokem. Ze zprávy se rovněž podává, že oběť trestného činu lichvy není postihována za uzavření předmětného úvěru.
34. Žalovaný tak dle krajského soudu dostatečně v daném kontextu vyhodnotil možnosti, jimž žalobce disponoval z pohledu ochrany svých práv, zejména, pokud se domníval, že je ve své zemi ohrožen ze strany soukromých osob. Dle těchto informací Vietnam skýtá dostatečný mechanismus k poskytnutí ochrany civilními obyvatelstvu. Ze zpráv nikterak nevyplývá, že by daný systém byl neúčinný či bezobsažný. Ze zpráv o zemi původu přitom plyne, že žalobce není zbaven možností k ochraně svých práv v rámci právního systému a orgánů své země.
35. Z absence jakýchkoliv kroků žalobce nelze usuzovat, že by vietnamské státní orgány odmítaly poskytnout žalobci pomoc či by byly záměrně nečinné. Podle krajského soudu zůstaly obavy žalobce pouze v rovině hypotetické.
36. Informace o zemi původu, jak si je zajistil žalovaný, považuje krajský soud za dostačující. Žalovaný požadované hodnocení provedl s odkazem na relevantní podklady, přičemž konstatoval, že v zemi původu měl žalobce dostatek možností pro ochranu svých práv a tyto blíže rozvedl. Krajský soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a považuje je za dostatečné pro rozhodnutí ve věci. Hodnocení situace ve Vietnamu provedené žalovaným vyhovuje judiktorním požadavkům – srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71.
37. Krajský soud podtrhuje, že ze správního spisu neplyne, že by žalobce v domovském státu vyčerpal všechny prostředky ochrany, které mu tento stát poskytuje. Žalobce se neobrátil ani na policii, ani nepodnikl jiné kroky k ochraně své osoby, které mu právní řád domovského státu umožňuje. Z judikatury kasačního soudu vyplývá, že: „neučinil-li

stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44).

38. V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého: „pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Tyto závěry jsou plně aplikovatelné i na nyní projednávanou věc.
39. Pro úplnost krajský soud dodává, že žalovaný rovněž posoudil otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, přičemž ze zajištěných informací o zemi původu neplyne, že by v zemi původu žalobce probíhal takový konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za azylově relevantní.
40. Nelze dále odhlédnout od skutečnosti, že žalobce byl se zprávami o poměrech náležitě a ve vietnamském jazyce seznámen, přičemž žádné výhrady k jejich obsahu nevzněl, žádné doplnění dokazování nenavrhoval a další skutečnosti ke své žádosti netvrdil.
41. Žalovaný své rozhodnutí též dostatečně individualizoval. Azylový příběh nabízený žalobcem žalovaný posoudil dostatečným způsobem a ve světle obsahu správního spisu. Za situace, kdy žalobce žádné azylově relevantní důvody netvrdil a ani z uvedených zpráv se nepodává, že by snad žalobci mělo hrozit pronásledování či vážná újma ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu, považuje krajský soud odůvodnění napadeného rozhodnutí ve věci za plně dostačující.
42. Krajský soud považuje za potřebné uzavřít, že v případě žalobce lze důvodně předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal pouze proto, aby legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak nucenému návratu. To názorně dokumentuje jeho výpověď při pohovoru o žádosti o udělení mezinárodní ochrany („chci zde legálně žít a pracovat, abych mohl splatit dluhy“, jakož i výpověď učiněná v řízení o správním vyhoštění, v níž uvedl, že mu v případě návratu do země původu ničeho nehrozí). Krom toho, že se z popsaného jednání prýští účelovost, krajský soud považuje za nutné zdůraznit, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro tento účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje předpokládané zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57).
43. Mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako ochranný štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoliv univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Pokud má žalobce zájem setrvat v České republice a žít zde, je zapotřebí, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

44. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
45. Žalobci byla ustanovena k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s.ř.s. zástupkyně z řad advokátů Mgr. Alice Jeziorská, jejíž odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupkyni žalobce přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“) ve výši 3 100 Kč, dle obsahu spisového materiálu, a to za jeden úkon právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupkyni žalobce paušální náhradu hotových výdajů na jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů navýšena o DPH v zákonné výši celkem činí 4 114 Kč a bude zástupkyni žalobce vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 4. prosince 2023

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně